

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu
aprēķināšanas un noteikšanas metodiku

2017.gada 26.aprīlis
Rīga

Ūnijas iela 45,
Rīga, LV-1039,
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

SATURA RĀDĪTĀJS

I Konsultāciju dokumenta mērķis	3. lpp.
II Metodikas projekta nepieciešamība	3. lpp.
III Papildu informācija	4. lpp.

Pielikums: Lēmuma projekts "Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika"
uz 3 lapām.

I Konsultāciju dokumenta mērķis

Šī konsultāciju dokumenta (turpmāk – Dokuments) mērķis ir uzzināt tirgus dalībnieku viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) sagatavoto lēmuma projektu "Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika" (turpmāk – Lēmuma projekts).

Regulators Dokumentu ir sagatavojis un tirgus dalībnieku viedokļus apzina atbilstoši Regulatora 2011.gada 24.augusta lēmumam Nr.1/20 "Noteikumi par konsultāciju kārtību ar tirgus dalībniekiem elektronisko sakaru nozarē".

II Metodikas projekta nepieciešamība

Saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 65.panta trešo daļu Regulators apstiprina universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku.

Saskaņā ar grozījumiem Elektronisko sakaru likuma 62.panta pirmajā daļā (spēkā no 2016.gada 13.jūnija) universālajā pakalpojumā ietilpstošo pakalpojumu sarakstā vairs nav ietverts visaptverošs telefona uzziņu dienests un visaptverošs abonentu saraksts. Tāpat ir ieviests jauns nosacījums - ja kādu no universālajā pakalpojumā ietvertajiem pakalpojumiem nodrošina tirgus, Regulators to neiekļauj universālā pakalpojuma saistībās.

Nemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz Elektronisko sakaru likuma 62.panta pirmajā daļā noteikto, Regulators 2016.gada 17.novembrī pieņēma lēmumu Nr.1/24 "Noteikumi par universālo pakalpojumu elektronisko sakaru nozarē", kur noteikts, ka universālajā pakalpojumā ietilpstošo pakalpojumu sarakstā var tikt ietverta piekļuves nodrošināšana publiskam elektronisko sakaru tīklam balss telefonijas izsaukumu veikšanai un faksa ziņojumu un datu nosūtīšanai ar datu pārraides ātrumu, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu piekļuvi internetam, un ka personām ar invaliditāti tiesības saņemt īpašus pakalpojumus.

Elektronisko sakaru likuma 62.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka Regulators nosaka un regulāri pārskata universālajā pakalpojumā ietilpstošo pakalpojumu sarakstu, universālā pakalpojuma apjomu, ģeogrāfisko teritoriju un galalietotāju loku, paredzot, ka galalietotājiem ir tiesības piekļūt publiskam elektronisko sakaru tīklam balss telefonijas izsaukumu veikšanai un faksa ziņojumu un datu ziņojumu nosūtīšanai ar datu pārraides ātrumu, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu piekļuvi internetam un paredzot, ka personām ar invaliditāti ir tiesības saņemt īpašus pakalpojumus. Ja kādu no minētajiem pakalpojumiem nodrošina tirgus, Regulators to neiekļauj universālā pakalpojuma saistībās. Regulators var noteikt pieņemamā tarifa noteikšanas principus.

Nemot vērā minēto un Elektronisko sakaru likumā noteikto deleģējumu, Regulators ir izstrādājis Dokumentu par Lēmuma projektu. Lēmuma projekts paredz jaunus nosacījumus nemateriālo ieguvumu aprēķinam.

III Papildu informācija

Priekšlikumus un komentārus lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv līdz **2017.gada 27.maijam**. Ierobežotas pieejamības informācijas gadījumā lūdzam to norādīt un pievienot šo informāciju atsevišķā pielikumā.

Priekšsēdētājs

R.Irklis

Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodika

Izdota saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma
65.panta trešo daļu un likuma “Par sabiedrisko
pakalpojumu regulatoriem” 25.panta pirmo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Metodika nosaka kārtību, kādā universālā pakalpojuma sniedzējs aprēķina un nosaka universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas.
2. Metodikā ir lietoti šādi termini:
 - 2.1. **nemateriālie ieguvumi** – universālā pakalpojuma sniedzēja ieguvumi no universālā pakalpojuma sniegšanas, kas nav saistīti ar ieņēmumiem no universālā pakalpojuma lietotājiem par saņemtajiem elektronisko sakaru pakalpojumiem;
 - 2.2. **universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas** – izmaksas, kas veidojas kā starpība starp izdevumiem un ieņēmumiem, kas universālā pakalpojuma sniedzējam rodas, sniedzot universālo pakalpojumu, atšķirībā no izmaksām, kad universālais pakalpojums netiek sniegts.
3. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), izvērtējot universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas, ņem vērā tirgus priekšrocības, kādas ir universālā pakalpojuma sniedzējam elektronisko sakaru nozarē.
4. Universālā pakalpojuma sniedzējs izmaksas, kas saistītas ar elektronisko sakaru pakalpojuma sniegšanu, aprēķina atbilstoši elektronisko sakaru pakalpojumu izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodikai.
5. Universālā pakalpojuma sniedzējs aprēķina universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas atsevišķi katrai noteiktai universālā pakalpojuma saistībai saskaņā ar šo metodiku.
6. Universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas universālā pakalpojuma sniedzējs par katru kalendāro gadu aprēķina un nosaka atbilstoši universālā pakalpojuma sniedzējam noteiktā universālā pakalpojuma saistību apjomam.

2. Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšana

7. Universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas veido šādu saistību nodrošināšanas tīrās izmaksas, ja tās noteiktas universālā pakalpojuma saistībās:
 - 7.1. piekļuves nodrošināšana publiskam elektronisko sakaru tīklam balss telefonijas izsaukumu veikšanai un faksa ziņojumu un datu ziņojumu nosūtīšanai ar datu pārraides ātrumu, kas ir pietiekams, lai nodrošinātu piekļuvi internetam (turpmāk – piekļuves nodrošināšana);
 - 7.2. nodrošināt, ka personām ar invaliditāti ir tiesības saņemt īpašus pakalpojumus, kas ir universālā pakalpojuma sniedzēja nodrošināts universālais pakalpojums ar maksas atlaidi personām ar invaliditāti.
8. Tīrās izmaksas piekļuves nodrošināšanai jauniem abonentiem veido izmaksas, kas universālā pakalpojuma sniedzējam veidojas no piekļuves nodrošināšanas, atņemot no šīm izmaksām ieņēmumus, kas iegūti no piekļuves nodrošināšanas. Tīro izmaksu aprēķinā precīzi un nepārprotami norāda tikai tās izmaksas, kas rodas, nodrošinot attiecīgo pakalpojumu.
9. Maksas atlaižu personām ar invaliditāti nodrošināšanas tīrās izmaksas atbilstoši universālā pakalpojuma sniedzēja saistībās noteiktajam aprēķina kā visu universālā pakalpojuma saistību ietvaros piešķirto maksas atlaižu summu personām ar invaliditāti, precīzi un nepārprotami norādot attiecīgās izmaksas par katru pozīciju atsevišķi.
10. Universālā pakalpojuma sniedzējs universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas aprēķina kā universālā pakalpojuma saistību nodrošināšanas tīro izmaksu summu, atņemot nemateriālos ieguvumus.
11. Nemateriālos ieguvumus aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 12.punktā noteikto formulu un par iegūto vērtību samazina universālā pakalpojuma saistību tīrās izmaksas.
12. Nemateriālos ieguvumus aprēķina pēc šādas formulas:

$$NI = A \sqrt{\left(Nup \left(N - \frac{Nup}{2} \right) \right)},$$

NI – nemateriālie ieguvumi [*euro*];

A – vidējā svērtā telefona abonenta līnijas mēneša abonēšanas maksa iepriekšējā kalendārajā gadā, kuru aprēķina šādi: summē abonēšanas maksas ieņēmumus no visiem galalietotājiem nodrošinātajiem balss telefonijas tarifu plāniem (atbilstoši publicētajam tarifam bez faktiski piemērotajām atlaidēm), izdalot ar kopējo balss telefonijas abonentu skaitu kalendārajā gadā, kas aprēķināts, summējot attiecīgā tarifu plāna abonentu skaitu iepriekšējā kalendārā gada katra mēneša pēdējā datumā [*euro*];

N_{up} – vidējais universālā pakalpojuma lietotāju skaits iepriekšējā kalendārajā gadā (aprēķinā ietver kopējo personu ar invaliditāti skaitu, kas lieto universālā pakalpojuma sniedzēja nodrošinātos balss telefonijas pakalpojumus);

N – kopējais universālā pakalpojuma sniedzēja publiskā telefona tīkla līniju skaits.

3. Ziņojuma par universālā pakalpojuma saistību tīrajām izmaksām iesniegšanas kārtība

13. Universālā pakalpojuma sniedzējs astoņu mēnešu laikā pēc kārtējā pārskata gada beigām sagatavo un iesniedz Regulatoram ziņojumu par universālā pakalpojuma saistību tīrajām izmaksām iepriekšējā kalendārajā gadā.
14. Ziņojumam par universālā pakalpojuma saistību tīrajām izmaksām pievieno zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības ziņojumu par universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu attiecināšanu un aprēķinu.
15. Universālā pakalpojuma sniedzējs savā mājaslapā internetā publisko tīro izmaksu aprēķinu un zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības ziņojumu.
16. Atzīt par spēku zaudējušu ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2007.gada 30.maija lēmumu Nr.153 apstiprināto Universālā pakalpojuma saistību tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku (Latvijas Vēstnesis, 2007, 89.nr.).
17. Metodika stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī.

Informatīvā atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Šajā metodikā ir iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 7.marta Direktīvas 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva).